

Matovičov vládny gang - to je policajný štát, zákonné bezprávie na Slovensku a narastajúca nemorálnosť vládnuceho režimu - INFO!!!

- CZ24 News | 23. října 2020

SLOVENSKO: Vláda fakticky prijala amnestičný zákon pre protiprávne konanie orgánov verejnej moci. Toto je typický príklad postupu verejnej moci v policajnom štáte.

Na Slovensku prišlo v roku 2020 k veľmi dôležitým zmenám v oblasti fungovania štátu a práva, najmä pri problematike obmedzovania základných práv a slobôd občanov. Mnohé zmeny súvisia s nástupom pandémie koronavírusu COVID-19, niektoré iné sa však pandemiou iba maskujú. Spolu s rastúcim obmedzovaním ústavných práv občanov prichádza aj k excesom v oblasti tvorby práva či k obmedzovaniu nezávislosti orgánov aplikácie práva.

Objavujú sa aj niektoré ďalšie prvky, ktoré sú typické pre tzv. policajný štát. Samozrejme, Slovenská republika nebola ani pred rokom 2020 demokratickým a právnym štátom (tému som sa venoval [TU](#)). Išlo skôr o oligarchický štát, v ktorom skutočná moc nepochádzala od ľudu, avšak stále existovala pomerne významná sféra slobody pre jednotlivcov. Táto sa v poslednom desaťročí dosť zúžila, avšak až rok 2020 priniesol pre slobodu občanov dramatické hrozby a prípady extrémnej nespravodlivosti.

Problémom pritom nie sú ani tak prísne karanténne opatrenia ako také, ale skôr to, že sa

uplatňujú selektívne a zneužívajú sa za iným než ustanoveným účelom. Preto sa vynára dôležitá otázka, nakoľko sa SR zmenila na policajný štát. Rovnako sa treba pýtať, či platné právo a postup štátnych orgánov SR už dosiahli takú mieru, aby mohli byť označené za „zákonné bezprávie“.

Narastajúca nemorálnosť vládneho režimu

Príkladom nemorálneho konania štátnych orgánov z roku 2020 je viac ako dosť. Posledným príkladom je [novela zákona č. 355/2007 Z.z.](#) Tá prináša viacero problémov, najmä to, že retroaktívne legalizovala postup orgánov verejnej moci, ktoré už od marca 2020 nezákonne obmedzovali základné práva občanov. Ide o prejav legislatívnej nemorálnosti a je v rozpore s princípmi právnej istoty či zákonnosti.

Vláda totiž fakticky prijala amnestičný zákon pre protiprávne konanie orgánov verejnej moci. Štátne orgány by podľa čl. 2 ods. 2 ústavy mali konať spôsobom, aký stanovuje zákon, nie tak ako práve potrebujú, aj keď si následne svoj postup zlegalizujú v NR SR. Toto je typický príklad postupu verejnej moci v policajnom štáte.

Velkým problémom je aj faktická zmena legislatívneho procesu nadužívaním neštandardných postupov, najmä skrátených legislatívnych konaní. Hoci aj predošlé vlády tento postup občas zneužívali, súčasná vláda ním fakticky mení pravidlá tvorby zákonov. Zásadne sa tiež porušujú princípy tzv. otvoreného vládnutia, ku ktorým sa SR zaviazala. Vládna koalícia sa koncepcne spolieha na improvizovanú tvorbu rozhodnutí a v letných mesiacoch nevyužila čas na prípravu relevantných návrhov zákonov. Improvizáciu vládneho rozhodovania potvrdzuje nielen legislatívny proces, ale napr. aj príprava Plánu obnovy.

Posledným príkladom je [postup I. Matoviča na tlačovej konferencii](#), ktorý najprv bez verejnej diskusie ohlásil celoplošné testovanie občanov, nakúpil testy a až potom začal uvažovať o tom, či pre daný postup existuje zákonný dôvod.

Ďalším dôvodom rastúcej nemorálnosti režimu je fakt, že vládna moc pri obmedzovaní základných práv nepostupuje tak, aby sa zachovala ich podstata a zmysel, ako to žiada čl. 13 ods. 4 ústavy. Vláda tiež zneužíva karanténne opatrenia na iný než ustanovený cieľ (opäť v rozpore s čl. 13 ods. 4), najmä na potlačenie kritikov svojej politiky, napr. odborárov.

Problémom je aj vládne zastrašovanie ľudí s inými názormi. Najznámejší je prípad I. Bukovského: s jeho názormi v mnohom nesúhlasím, avšak jeho kritické výhrady sú dôležitým príspevkom vo verejnej diskusii. Samozrejme, na zastrašovanie či pracovno-právne postihy za nevhodný politický názor si mnohí občania SR zvykli už v minulých rokoch, hoci oficiálne nikomu nesmie byť spôsobená ujma na právach pre to, že uplatňuje svoje základné práva (čl. 12 ods. 4 ústavy). Nedôveru budí aj postup niektorých štátnych orgánov, ktoré miesto ochrany zákona chránia „pravdu“. Ak sa však niekto mýli, ale neporušuje pritom zákon, nemala by polícia proti nemu postupovať a to ani v čase núdzového stavu.

Nedôveru budí aj dvojaký meter polície, ktorá kryje excesy protežovaných vládnych politikov (napr. [oslava na Čaputovej chate](#)). Neprijateľný je aj dvojaký meter politikov, napr. to, ako I. Matovič uplatňuje karanténne pravidlá na seba a na občanov. Mal by si uvedomiť, že zákonné obmedzenia základných práv musia platiť rovnako pre všetky prípady (čl. 13 ods. 3 ústavy).

Znáмым príkladom dvojakého metra a nespravodlivosti súčasného režimu je aj postup Úradu verejného zdravotníctva, ktorý udeľuje výnimky z karanténnych pravidiel diskriminačným spôsobom.

Závažným prípadom je výnimka pre konferenciu GLOBSEC. Nemorálnosť tejto výnimky spočívala v tom, že pre ňu neexistoval skutočný dôvod. Daná konferencia sa mohla uskutočniť online: vecná diskusia sa dá predsa viesť aj cez internet a argumenty, ktoré prezentovali účastníci, by boli pochopiteľné i bez koncentrácie stoviek ľudí v uzavretom priestore. Jediné, čo sa z konferencie nedalo presunúť online, bolo spoločenské vyžitie, sprevádzajúce konferenciu. Po takejto socializácii v situácii pandémie túžia mnohí ľudia, právo naň však dostali zjavne iba tí „rovnejší“.

Úplne absurdná bola argumentácia o testoch pre masu účastníkov, pretože dané testovanie predstavovalo len ďalší zbytočný výdavok pre SR. Na rozdiel od GLOBSEC pritom v SR existujú podujatia, ktoré sa online konať nedajú, ale výnimku od Úradu verejného zdravotníctva nedostanú (svadby, umelecké podujatia, atď.). Neoprávnené preferenčné zaobchádzanie voči vládnucim militaristom tak budí vážne podozrenia proti Úradu verejného zdravotníctva. Vzniká otázka či právne akty tohto orgánu treba rešpektovať, ak v jeho prístupe cítiť diskriminačné zaobchádzanie či dokonca triednu nespravodlivosť.

Policajný štát na Slovensku?

Všetky uvedené faktory veľmi prispievajú k zavádzaniu prvkov policajného štátu na Slovensku. Pre mnohých znie toto označenie ako príliš prehnané, treba si však uvedomiť, že policajný štát neznamena automaticky ani koncentračné tábory a nemusí byť vôbec totalitný. Policajné štáty v minulosti dokonca umožňovali aj určitú slobodu myslenia a prejavu, napr. policajný štát v Prusku 19. storočia.

Na definícii pojmu neexistuje v právnej vede úplná zhoda, zjednodušene však ide o štátny režim, ktorý sa odlišuje od právneho štátu neexistenciou právnej istoty, nedostatkom zákonnosti a represívnym pôsobením výkonnej moci, vrátane tajnej polície. Tieto znaky sa z veľkej časti podarilo naplniť v roku 2020 i na Slovensku. Hoci právna istota bola v SR nízka i predtým, v súčasnosti je právny stav nepredvídateľný. Na to, čo vyhlási premiér alebo nejaký iný orgán verejnej moci, sa nemožno vôbec spoliehať, ako sme to videli aj pri vyhlásení núdzového stavu.

Rozhodovanie I. Matoviča a spol. je príliš všeobecné tam, kde by sa mali konkretizovať povinnosti a príliš konkrétne tam, kde by sa malo ponechať priestor na úvahu. Jedným z hlavných dôvodov právnej neistoty je i to, že I. Matovič a spol. menia rozhodnutia iných orgánov z politických motívov a často úplne iracionálne. Takýto stav potom ponecháva veľký priestor pre svojvôľu výkonnej moci.

Na druhej strane treba uviesť aj fakt, že niektoré prvky policajného štátu nie sú v SR ešte naplnené. Nádej budí najmä fakt, že napriek politickému tlaku stále existuje početná skupina sudcov, ktorá sa nedá zastrašiť politickými ani mediálnymi hrozbami. Dôležitú úlohu môže zohrať Ústavný súd SR, ktorý už v minulosti dokázal zrušiť právne úpravy zavádzajúce princípy policajného štátu. Spomenúť treba veľkú zásluhu tohto orgánu pri zrušení protixtrémistickej novely v januári 2018, ktorá mnohé prvky policajného štátu zavádzala.

SR však zažíva nábeh k policajnému štátu aj v súvislosti s bojom proti tzv. hybridným hrozbám. Ide o zvlášť nebezpečný pojem, pretože nie je jasné, čo pod pojem spadá a výkonná moc si ho môže vykladať veľmi extenzívne. To, či aj ÚS SR v súčasnom zložení dokáže byť brzdou proti praktikám policajného štátu, uvidíme v najbližších mesiacoch, avšak ústavní sudcovia by si mali uvedomiť, ako blízko sa SR k policajnému štátu dostala. Tiež by si to mali uvedomovať prokurátori, i keď pri monokratickej štruktúre prokuratúry majú len obmedzenú možnosť bojovať proti zavádzaniu princípov policajného štátu. Práve preto bude veľa závisieť od voľby generálneho prokurátora.

Za zásadný problém súčasnosti treba považovať i nekontrolované porušovanie základných práv občanov, najmä právo na súkromie a listové tajomstvo. Keď v 19. storočí teoretici kritizovali policajný štát, jednou z najčastejších výhrad bolo to, že štátne orgány porušujú listové tajomstvo a čítajú súkromnú komunikáciu. V súčasnosti sa však tieto základné ľudské práva porušujú systematicky v spolupráci s kybernetickými spoločnosťami a dosahuje sa miera porušovania týchto práv, o akej sa nemohlo policajným štátom 19. storočia ani len snívať.

Súvisiacim problémom je aj neustály rast moci tajných a bezpečnostných služieb.

Samozrejme, že tajné služby môžu pôsobiť aj v demokratickom a právnom štáte, mali by tam však byť pod dôslednou parlamentnou kontrolou. Ako to však s parlamentnou kontrolou v SR vyzerá, ukázal fakt, že **tajný agent R. Kyselica sa protiprávne stal osobou č. 3 na kandidátke OĽaNO vo voľbách 2020 a poslanci z Výboru na kontrolu Vojenského spravodajstva o tom ani len nevedeli.** Žiaľ, kontrola tajných a bezpečnostných služieb sa počas vlády I. Matoviča pravdepodobne ešte zhorší, naopak zásahy do práv občanov budú zrejme ešte dramatickejšie, keďže v roku 2020 dostal významné právomoci na boj proti „hybridným hrozbám“ aj Národný bezpečnostný úrad.

Súčasný režim v období pandémie začína čoraz intenzívnejšie pripomínať obdobie pred rokom 1989, avšak iba v tých horších súvislostiach. Začína napodobovať jeho zlé stránky, najmä z hľadiska represívnosti, pozitívne stránky (napr. sociálna spravodlivosť) však už nie.

Mnohým, čo zažili obdobie pred 1989, budú súčasné kroky vlády nutne vyvolávať analógiu s minulosťou a zrejme aj preto chce súčasná vládna koalícia zákonom nadiktovať, čo si treba o minulom režime myslieť. Porovnanie pritom nemusí byť pre súčasnosť lichotivé, pretože **oblasť verejného zdravia patrila k výkladným skriniam minulého režimu. Ten bol na krízové situácie celkovo lepšie pripravený: okrem fungujúceho systému či legislatívy mal k dispozícii aj dostatočné rezervy zdravotníckych pracovníkov.** Samozrejme, úspechy v oblasti verejného zdravia sa často dosahovali i porušovaním základných práv, napr. pri usídľovaní Rómov v 50-tych rokoch.

Spôsob, akým sa ČSSR podarilo eradikovať epidémiu a nákazlivé choroby, ktoré zdedila od predchádzajúcich režimov, bol však obdivuhodný. Naopak, po roku 1989 sa mnohé choroby, ktoré sme považovali za eradikované, na Slovensko vrátili, napr. tuberkulóza, čierny kašeľ, atď. Prirovnávanie dokresluje i to, že epidémiu osýpok sa v minulom roku podarilo zastaviť len s veľkými problémami vďaka konkrétnym obetavým lekárom v dôchodkovom veku.

Súčasný režim by si mal uvedomovať, že ak začne uplatňovať kvôli verejnému zdraviu porovnateľné obmedzenia práv ako minulý režim, ľudia sa začnú pýtať, či aj výsledky boli porovnateľné. Tu vláde nepomôže ani to, keď kritické porovnávanie minulého a súčasného režimu označí za extrémizmus...

Zákonné bezprávie na Slovensku?

Fakt, že sa na Slovensku zvyšuje množstvo javov, ktoré vytvárajú policajný štát, však nie je automatickým dôvodom na nerešpektovanie práva. Aj policajný štát môže občanom ukladať povinnosti a títo sú povinní ich rešpektovať. Štát ako taký totiž zabezpečuje poriadok a stabilitu medzi členmi spoločnosti a právo plní dôležité funkcie bez ohľadu na svoj obsah. Dôležitá je existencia samotných pravidiel, napr. nie je dôležité, či sa v rámci cestnej premávky smie jazdiť vľavo alebo vpravo, ale že sa smie jazdiť len po jednej strane cesty. Bez týchto pravidiel by rôzne skupiny v spoločnosti mohli presadzovať svoje predstavy svojpomocou a to by viedlo k vojne všetkých proti všetkým. Stačí si len predstaviť, čo by sa stalo, keby napr. v otázke interrupcií vládla miesto zákona svojpomoc.

Vďaka právnym pravidlám teda štát a jeho právny poriadok zabezpečujú mier a mierové spolužitie

obyvateľov v spoločnosti. Právny poriadok štátu preto treba ako poriadok mieru dodržiavať, aj keď s ním nemožno vždy súhlasiť. I v súčasnosti môžu mať ľudia o vládnej moci na Slovensku rôzne predstavy, treba však rešpektovať aj právny poriadok, ktorý vytvára súčasná vládna koalícia.

Téma vzťahu práv a morálky je však zložitejšia a ak ľudia začnú považovať štátne orgány a ich právo za nemorálne, otvára sa viacero otázok. Pri úvahách o rozpore práva a morálky sa vždy diskutovalo o tom, či existuje možnosť odmietnuť a nerešpektovať nespravodlivé právo. Najneskôr od obdobia Druhej svetovej vojny dominuje predstava, že právo musí obsahovať určitú mieru morálky, čo vyjadrovala tzv. **Radbruchova formula**. Zjednodušene povedané, podľa tejto koncepcie treba rešpektovať platné právo štátu, aj keď je nespravodlivé, ale len do momentu, keď platné právo bude „neznesiteľne nespravodlivé“. V takom prípade sa platné právo štátu mení na „zákonne bezprávie“ a musí preto ustúpiť „nadzákonnému právu“. Samozrejme, je problém identifikovať, kedy sa nespravodlivé právo stáva „neznesiteľne nespravodlivým“, avšak zjavne nejde len o situácie, aké sa vyskytli počas Druhej svetovej vojny.

Otázkou je, či podobné úvahy možno uplatňovať v súčasnosti, keď na Slovensku mnohí vnímajú legislatívu a postup Matovičovej vládnej koalície ako veľmi nemorálne. Pre posudzovanie Radbruchovej formuly v SR treba uviesť, že sa o nej diskutovalo aj pri téme **zrušenia Mečiarových amnestií**, i keď ju politici používali dosť nepresne. Treba uviesť, že vtedy sa viacerí politici zo súčasnej vládnej koalície vyslovili za to, že Mečiarove amnestie treba považovať za zákonne bezprávie. **Keď by sa však amnestie pri „únose“ a súvisiacich skutkoch predstavovali „zákonne bezprávie“, je relevantné diskutovať o „zákonnom bezprávi“ aj pri Matovičových opatreniach. Nemožno sa preto čudovať, ak sa čoskoro objaví požiadavka nerešpektovať „neznesiteľne nespravodlivé“ Matovičovo právo.** Na tomto mieste nebudem riešiť, akým spôsobom by sa nerešpektovanie takéhoto práva dalo realizovať, či občianskou neposlušnosťou alebo právom na odpor, uvediem však, že kvôli právnej istote [som sa neklonil k rýchlym záverom o zrušení amnestií v roku 2017](https://www.infovojna.sk).

Ani v súčasnosti nie som zástanca výziev na označenie Matovičových zákonov za „zákonne bezprávie“, na druhej strane však vidím, že pri rastúcej nemorálnej represívnosti štátnej moci **je len otázkou času, kedy sa matovičovské opatrenia začnú vnímať ako neznesiteľná nespravodlivosť, ktorú netreba rešpektovať.**

Autor: doc. JUDr. Branislav Fábry

Zdroj: brankof.blog.pravda.sk / <https://www.infovojna.sk>